

“Mióta pap lettem, nem volt egyetlen boldogtalan napom”

John Patrick Foley OESSH bíboros, nagymester

John Patrick Foley 1935 november 11-én született a pennsylvaniai Sharon Hill-Darby-ban, Philadelphia mellett. Szüleire, John Edward Foley-re és Regina Vogt-ra, így emlékezett: “A létező legjobb szüleim voltak. Mélységesen hálás vagyok értük Istennek. Most is látom magam előtt, ahogyan esténként ott térdelnek az ágyam mellett és imádkoznak. Imáimból sokszor kérem őket, Jöhnt és Reginát, közbenjárónak az Úrhoz. Tudom, nincsenek szentté avatva, de bizonyos vagyok abban, hogy a mennyországban vannak, és én ma is ugyanúgy rászorulok az imáikra, mint amikor éltek – csodálatosan és különlegesen. Ha itt lennének és látnák a bíboros gyermeküket, nagyon boldogok és büszkék lennének, de meg kell, hogy mondjam, számukra soha nem az általam betöltött hivatal számított, hanem az, hogy jó úton járok-e és, hogy boldog vagyok-e.”

Foley a Sharon Hill-i Szentlélek plébániához tartozó iskolába, majd a philadelphiai Szent József gimnáziumba járt. A Szent József Főiskolán történész oklevelet szerzett. A kötelezőeken túl, a választható tárgyak közül is kiemelkedő eredményeket ért el az apostoli munka, az érvelés és a dramaturgia terén. Aktív tagja, majd egyik vezetője volt a hallgatói önkormányzatnak. Tanárai emlékezése szerint Foley rendkívüli humorérzéssel megáldott, szorgalmas, nagy munkabírási diák volt. Emlegetik azt is, hogy egyenes beszédű, szókimondó volt, és mindig kedves. Egyházi tanulmányait Wynnewoodban, a Borromeo Szent Károly szemináriumában végezte. (A szeminárium végzettjei közül ő az ötödik, akit bíborossá kreáltak.) A többi szeminaristához fűződő viszonyára jellemző, amit Francis Carbine atya, Foley egykori kispap-társa mondott: “Történt egyszer, hogy bevitt a szeminárium kizilabda csarnokába, amelynek az akusztikáját nagyon erős visszhang jellemezte. Rávettem, hogy a saját visszhangommal versenyezzek. Elérte, hogy abba hagyjam a hadarást.”

Ezután Amerika egyik legjobb felsőoktatási intézményébe, a new-yorki Columbia Egyetemre iratkozott be, ahol újságírásból diplomázott. “Amikor püspököm, Krol bíboros a Columbiára küldött, azt mondta, ügyeljek, hogy soha ne felejtsem el, én egy pap vagyok, aki most éppen újságírással foglalkozik, nem pedig egy újságíró, aki időnként miséz. És én egész életemben megpróbáltam ehhez tartani magam.” 1962-ben John Krol bíboros pappá szentelte. Első szentmiséjét gyerekkora helyszínén, a Szentlélek templomban mutatta be. Káplánként a Manoa-i Szent Szív plébániára került. “Ez a hely olyan volt – emlékezik Foley -, mintha az ember a mennyországba jutna úgy, hogy kihagyja a meghalás kellemetlenségeit.” Ezután a Szent János evangélista templomban szolgált Philadelphiában, és a Dougherty bíborosról elnevezett főiskolán tanított. 1967-1984 között a Szent Károly szeminárium professzora volt. 1965-ben

Rómában, az Aquinói Szent Tamás Pápai Egyetemen filozófiából doktorált. Értekezésének címe: Természetes törvény, természetes jog és a Warren bíróság.

Ezekben az időkben a “The Catholic Standard and Times” egyik szerkesztője és riportere, később főszerkesztője volt. Ő tudósított a II. Vatikáni Zsinatról is. Újságírói pályája már az általános iskolában elkezdődött, ahol barátaival vicc- és hírlapot készített. Tizennégy éves volt, amikor a szentek életéről szóló első rádiójátékát sugározták, és felkérték az egyik philadelphiai rádió vasárnap reggeli műsorvezetőjének. Gimnáziumi éve alatt egy rendszeres heti TV-műsorban szerepelt, majd később elkészített egy húszrészes TV-sorozatot a papi hivatásról - “The Making of a Priest” címmel. Ugyancsak ő volt a műsorvezetője a Philadelphiai Katolikus Óra c. rádióadásnak.

Foley-t 1976-ban VI. Pál pápa pápai prelátussá léptette elő. Tagja volt a Philadelphian megrendezett 41. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus szervező bizottságának. A keresztény-zsidó konferencia egyik országos felelőse és az észak-amerikai katolikus kiadók szövetségének alelnöke volt. Az amerikai püspöki konferencia szóvivőjeként ő közvetíthette II. János Pál pápa 1979-es írországi és amerikai útját. 1984-ben II. János Pál címzetes érsekké és a társadalmi kommunikációért felelős pápai tanács elnökévé nevezte ki. Foley érdeme, hogy a média a vatikáni események részesévé vált. Személyesen közvetítette a karácsonyi, nagypénteki és húsvéti liturgiákat. Irányította a reklámetikai, a kommunikációról szóló és az Internettel foglalkozó pápai dokumentumok megírását. Nevéhez fűződik a pornográfiát elítélő dokumentum kidolgozása is.

Az on-line korszak elején kiharcolta, hogy a Szentszék megkapja a „.va” végződésű kizárólagos doméneket. (Először csak az „.it” vagy az „.org” végződés használatát akarták a Vatikánnak engedélyezni.) Neki köszönhető, hogy a „.va” végződésű url-címek alatti tartalmak megbízhatóan a Szentszék hivatalos megnyilvánulásainak tekinthetők. Tagja volt a Latin Amerikával és a kultúrával foglalkozó pápai tanácsoknak, és elnöke a Vatikáni Televíziónak.

Többször elkísérhette II. János Pál pápát külföldi útjaira, többek között a kommunista Kubába. A néhai pápához fűződő egyik emléke, hogy 2004-ben a Szentatya megkérdezte tőle, szeretné-e, ha az általa vezetett pápai tanács fennállásának 40. évfordulójára egy levelet írna. Foley természetesen igent mondott, mire a pápa megkérdezte, hogy mi legyen a határidő. “Alig jutottam szóhoz a csodálkozástól – emlékezett Foley –, hogy a Szentatya kérdezi, mi legyen a határidő, amely egyébként 2005. februárja előtt volt esedékes. Amikor Őszentsége 2005. januárjában kórházba került, felsóhajtottam, hogy oda a levél! Ám amikor kijött a kórházból, megkaptuk a dokumentumot.” “Lelkipásztori hivatásom során – mondta egyszer – két olyan munkát végezhettem, amelyet

nagyon szeretek: aktívan kommunikálhattam és az embereknek Jézusról beszélhettem. Kommunikátorként két célokat – remélem –, megvalósítottam: az első az volt, hogy az Egyház ismerje fel a média fontosságát az evangelizációban, a másik pedig, hogy az Egyház vezetői megértsék: a média nem azért van, hogy megijedjünk tőle, hanem, hogy használjuk.”

Egyik híressé vált nyilatkozata – “reggel hatkor megnézem a CNN-t, hogy tudjam, miért kell aznap imádkozni” – a CNN reklámja lett: “A CNN a Vatikánban is látható, ahol John Foley érsek, a Társadalmi Kommunikáció Pápai Tanácsa elnöke már reggel hatkor felkel, hogy megnézze és ‘tudja, miért kell imádkozni’”.

2007-ben XVI. Benedek pápa a Jeruzsálemi Szent Sír Lovagrend – amelynek Foley nagykeresztes vezető tisztje volt – pro-nagymesterévé (június 27.), majd nagymesterévé (december 22.) nevezte ki, és bíborossá kreálta (november 27.). Rómában 2007. október 16-án délelőtt Foley egy ambuláns szürkehályogműtéten esett át, amikor üzenetet kapott, hogy Tarcisio Bertone bíboros államtitkár beszélni kíván vele. Foley egy kölcsönkért mobiltelefonon felhívta az államtitkárságot, ám Bertone bíboros házon kívül volt. Pár óra múlva ismét hívta a Vatikánt. Közölték, hogy azonnal menjen be Bertone bíboroshoz. “Mondtam nekik, hogy nem tudok autót vezetni, mert most műtötték meg a szemem. Azt válaszolták, hogy küldenek értem egy kocsit. Tudják, az úgy van, - emlékezett erre a napra Foley -, hogy ha ők kocsit küldenek az emberért, akkor az tényleg fontos dolog. Szóval, bementem az államtitkárságra egy nagy kötéssel a bal szememen. Pont úgy néztem ki, mint egy kalóz.” (Ír nyelven a foley szó kalózt jelent. H.M.) Közölték vele, hogy másnap a pápai általános kihallgatás végén XVI. Benedek kihirdeti a bíborosi kinevezését és átadták a Szentatya kinevező levelét.

Az október 17-i audiencia idején Foley a szemorvosánál volt kontrollon. A klinikáról elmenet megkérte a sofőrt, vinné a Szent Péter térhez. Ott kiszállt és elvegyült a tömegben. “Ezt tettem, mert már elkezdődött az audiencia, és egyébként sem voltam úgy öltözve” – emlékezett Foley. “Egy lengyelországi zarándok állt mellettem, aki megkérdezte, hogy ismerem-e valakit az új bíborosok közül. Azt feleltem, hogy majdnem mindegyiket ismerem. Furcsán nézett rám. Szerintem nem hitte el, amit mondtam.”

Hidvégi Máté
OESSH